

**Beretning for 2005 om vurdering og  
anerkendelse af udenlandske  
uddannelseskvalifikationer m.v.**

# Indhold

|                                                                                      |           |
|--------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>1. Resumé .....</b>                                                               | <b>3</b>  |
| <i>Om beretningen .....</i>                                                          | <i>4</i>  |
| <b>2. Indledning .....</b>                                                           | <b>5</b>  |
| <b>3. Anerkendelse med henblik på ikke-lovregulerede erhverv og uddannelse .....</b> | <b>7</b>  |
| <i>Vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer .....</i>                     | <i>7</i>  |
| Sager vedrørende ikke-lovregulerede erhverv .....                                    | 8         |
| Sager vedrørende adgang til videre uddannelse .....                                  | 8         |
| Sager vedrørende merit – Kvalifikationsnævnet .....                                  | 9         |
| <i>Generelt om CIRIUS' vurderinger .....</i>                                         | <i>10</i> |
| Uddannelsesindehavere og ansøgere .....                                              | 10        |
| Uddannelsernes oprindelse .....                                                      | 10        |
| Uddannelsernes niveau .....                                                          | 12        |
| Uddannelsernes faglige retning .....                                                 | 13        |
| Sagsbehandlingstid .....                                                             | 13        |
| <i>Udvikling af procedurer og standarder .....</i>                                   | <i>14</i> |
| Gymnasiale/adgangsgivende eksaminer .....                                            | 14        |
| Information om vurderingsstandarder .....                                            | 16        |
| Europæiske netværk .....                                                             | 17        |
| Nordisk netværk .....                                                                | 17        |
| Studierejser .....                                                                   | 18        |
| Den første Reykjavik-beretning .....                                                 | 18        |
| <b>4. Anerkendelse med henblik på lovregulerede erhverv .....</b>                    | <b>19</b> |
| <i>De kompetente myndigheders praksis for anerkendelse .....</i>                     | <i>19</i> |
| Ansøgerne .....                                                                      | 21        |
| Søfartsstyrelsens område .....                                                       | 21        |
| Sagsbehandlingstid .....                                                             | 22        |
| Pligtmæssig vurdering .....                                                          | 23        |
| <i>Udvikling af procedurer og standarder .....</i>                                   | <i>23</i> |
| Europæisk overblik over de lovregulerede erhverv .....                               | 24        |
| Samlet EU-direktiv .....                                                             | 25        |
| Lovarbejde .....                                                                     | 25        |

# 1. Resumé

CIRIUS, en ny styrelse under Undervisningsministeriet, samlede i 2005 opgaverne med at internationalisere uddannelserne, herunder at sikre adgangen til fair og fleksibel anerkendelse af udenlandske uddannelseskvalifikationer.

Behandlingen af udenlandske uddannelseskvalifikationer med henblik på optagelse blev i 2005 ændret, sådan at den uddannelsessøgende som udgangspunkt kun behøver at kontakte uddannelsesinstitutionen. CIRIUS har til brug for uddannelsesinstitutionernes afgørelser udviklet en netbaseret håndbog med information om, hvilke udenlandske eksaminer der er adgangsgivende i Danmark, m.v. CIRIUS stiller endvidere telefonisk rådgivning til rådighed for institutionerne.

Den nye procedure har medført et fald i antallet af individuelle ansøgninger om vurdering. Samlet foretog CIRIUS i årets løb 949 vurderinger, hvilket var 25 procent færre end i 2004. En faldende andel af vurderingerne vedrørte uddannelser fra lande, hvorfra der tidligere kom mange flygtninge: Irak, Iran m.fl.

Sagsbehandlingstiden for CIRIUS' vurderinger, som allerede var faldet i 2004, blev i 2005 yderligere reduceret til 25 dage i gennemsnit, og to tredjedele af sagerne blev behandlet på mindre end en måned.

Når det gælder uddannelsesinstitutionernes godskrivning af udenlandske uddannelseskvalifikationer som led i danske uddannelser (merit), behandler Kvalifikationsnævnet kun få klager – 6 i 2005 mod 11 året før.

På området for anerkendelse med henblik på udøvelse af lovregulerede erhverv blev der i perioden september 2004 til august 2005 udstedt 1.320 afgørelser. Det er en stigning på ca. 14 procent i forhold til året før, og den er hovedsagelig sket inden for sundhedserhvervene.

EU vedtog i 2005 et nyt direktiv, der samler EU-bestemmelserne om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer inden for de lovregulerede erhverv. De relevante danske love og bekendtgørelser vil i 2006 blive revideret som følge af det nye direktiv og for at sikre bedre information om sagsbehandlingen på det lovregulerede område.

## Om beretningen

Efter Lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v. afgiver undervisningsministeren ved årets slutning en beretning til Folketinget om vurdering og anerkendelse af udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v.<sup>1</sup>

Beretningen behandler

- det generelle anerkendelsesområde, dvs. anerkendelse med henblik på ikke-lovregulerede erhverv og uddannelse, herunder Kvalifikationsnævnets behandling af klagesager vedrørende merit (kapitel 3)
- det lovregulerede område, dvs. anerkendelse med henblik på adgang til at udøve erhverv, hvor der kræves autorisation og lignende, herunder samspillet mellem CIRIUS og de kompetente myndigheder (kapitel 4).

I hvert kapitel gøres der dels statistisk rede for, hvilken brug der gøres af ordningen, dels beskrives den kvalitative udvikling med vægt på, hvordan adgangen til hurtig og fair anerkendelse løbende søges forbedret.

---

<sup>1</sup> Jf. lovbekendtgørelse nr. 74 af 24. januar 2003.

## 2. Indledning

2005 var det første år med CIRIUS, der som ny styrelse under Undervisningsministeriet har samlet opgaverne med at internationalisere uddannelserne, herunder arbejdet med at fremme mobilitet, gennemsigtighed i uddannelsessystemerne og anerkendelse af kvalifikationer på tværs af grænserne.<sup>2</sup>

CIRIUS skal blandt andet understøtte målsætningerne om, at flere danske elever og studerende kommer på uddannelsesophold i udlandet, og flere højt kvalificerede udlændinge tiltrækkes til danske uddannelser og virksomheder.

Disse målsætninger understreger betydningen af en fair og fleksibel anerkendelse af medbragte kvalifikationer. Både for danske studerende, der har taget en uddannelse i udlandet, og for udlændinge, der kommer til Danmark for at studere eller arbejde, skal der være let adgang til vurdering og anerkendelse af den udenlandske uddannelse.

Grundlaget for at sikre denne anerkendelse eksisterer med Lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v. og Lov om adgang til udøvelse af visse erhverv i Danmark – og med CIRIUS til at følge op på lovgivningen. I 2005 er der gennem CIRIUS taget skridt til en mere enkel og sikker behandling af udenlandske eksaminer ved optagelse på danske uddannelser, sådan som det er beskrevet senere i denne beretning.

Samtidig er CIRIUS blevet det centrale videns- og informationscenter om internationalisering og anerkendelse. Det har allerede givet mulighed for at informere om mulighederne for at rejse ud eller komme hertil i tæt sammenhæng med mulighederne for at få anerkendt medbragte kvalifikationer. Disse informationer er blevet samlet på CIRIUS' hjemmesider, Cirusonline.dk, Ud i verden, Study in Denmark m.fl.

---

<sup>2</sup> Styrelsen CIRIUS blev etableret den 1. januar 2005 ved en fusion af Center for Information og Rådgivning om Internationale Uddannelses- og Samarbejdsaktiviteter (Cirius), Center for Vurdering af Udenlandske Uddannelser (CVUU) samt Undervisningsministeriets Eurydice-enhed, Euroguidance-enhed og legaliseringsenhed.

I Bologna-processen hen imod et fælles europæisk område for videregående uddannelse i 2010 er anerkendelse fortsat et vigtigt emne. Undervisningsministrenes møde i Bergen i maj 2005 konkluderede blandt andet, at alle deltagerlandene må sikre fuld gennemførelse af principperne i Lissabon-konventionen om anerkendelse, og at nationale handlingsplaner skal udarbejdes for at øge kvaliteten i anerkendelsesarbejdet frem til det næste topmøde i London i maj 2007.

Bergen-mødet vedtog en overordnet kvalifikationsnøgle for det europæiske område for videregående uddannelse (Overarching framework for qualifications in the European Higher Education Area). Desuden gennemførte Europa-kommissionen i 2005 en europæisk høring over et forslag om en europæisk kvalifikationsnøgle for alle uddannelsesstrin, European Qualifications Framework (EQF).

Sammen med kvalifikationsnøgler, der udarbejdes i de enkelte lande, vil disse fælles europæiske referencerammer kunne øge uddannelseskvalifikationernes gennemsigtighed og sammenlignelighed, og derved ikke mindst lette den gensidige anerkendelse af uddannelseskvalifikationer.

### 3. Anerkendelse med henblik på ikke-lovregulerede erhverv og uddannelse

#### Vurdering af udenlandske uddannelses kvalifikationer

Efter lov om vurdering af udenlandske uddannelses kvalifikationer m.v. tilbyder CIRIUS vurderinger med henblik på udøvelse af ikke-lovregulerede erhverv og fortsat uddannelse. CIRIUS viderefører vurderingsopgaven fra Center for Vurdering af Udenlandske Uddannelser (CVUU), som den 1. januar 2005 blev fusioneret ind i Undervisningsministeriets nye styrelse.

Antallet af indkomne ansøgninger var i 2005 lavere end året før: 1.221 ansøgninger om vurdering mod 1.414 ansøgninger i 2004, dvs. en nedgang på 14 procent.

Der blev i årets løb udstedt 949 vurderinger, hvilket var 25 procent færre end i 2004. Tabel 1 nedenfor viser udviklingen i antallet af afsluttede sager fordelt på, hvordan sagerne blev behandlet.<sup>3</sup>

**Tabel 1: CIRIUS' behandling af vurderingsansøgninger (sager afsluttet 2001-2005)**

| Status for afsluttede sager         | 2001 | 2002  | 2003  | 2004  | 2005  | Ændring<br>seneste år |
|-------------------------------------|------|-------|-------|-------|-------|-----------------------|
| Vurdering afsluttet                 | 791  | 989   | 1.282 | 1.263 | 949   | -314 -24,9%           |
| Besvaret ved information/vejledning | 0    | 23    | 60    | 64    | 59    | -5 -7,8%              |
| Videresendt eller henvist           | 170  | 104   | 27    | 35    | 23    | -12 -34,3%            |
| Behandling afvist                   | 37   | 40    | 18    | 30    | 43    | 13 43,3%              |
| Ansøgning trukket tilbage           | 0    | 0     | 3     | 3     | 4     | 1 33,3%               |
| Henvist til vurdering under GUV     | 0    | 2     | 1     | -     | -     | - -                   |
| I alt afsluttet                     | 998  | 1.158 | 1.391 | 1.395 | 1.078 | -317 -22,7%           |

Nedgangen i antallet af vurderinger kan i vidt omfang henføres til, at de fleste ansøgninger om vurdering af adgangsgivende eksaminer fra og med januar 2005

<sup>3</sup> Vurderingerne vedrørte 876 personer. I tilfælde, hvor en ansøger forelægger flere, ikke sammenhængende uddannelser til vurdering, foretages der en vurdering af hver enkelt uddannelse. I sådanne tilfælde registreres der derfor flere vurderingssager for samme uddannelsesindehaver.

blev afløst af telefonisk betjening og netinformation i et samarbejde mellem CIRIUS og uddannelsesinstitutionerne. Den ændrede procedure for vurdering i forbindelse med optagelse beskrives nedenfor i afsnittet Udvikling af procedurer og standarder.

For antallet af vurderingssager i øvrigt kan udviklingen ses i lyset af, at tilgangen af flygtninge til landet har været faldende de seneste år. Der kan i 2005 ses en markant nedgang i antallet af vurderede uddannelser fra typiske flygtninge-producerende lande, som det fremgår af afsnittet om uddannelsernes oprindelse nedenfor.

### **Sager vedrørende ikke-lovregulerede erhverv**

De fleste af CIRIUS' vurderinger på det generelle anerkendelsesområde – 76,3 procent i 2005 – gives med henblik på jobsøgning og andre formål, der knytter sig til beskæftigelse inden for ikke-lovregulerede erhverv.

Disse vurderinger anvendes hovedsagelig som vejledende information til hjælp for de jobsøgende og for arbejdsgiverne, som i forbindelse med ansættelse træffer den endelige beslutning om anerkendelse af uddannelseskvalifikationer.

Jobsøgning blev angivet som det primære formål i 64 procent af sagerne. 4,7 procent af vurderingerne blev indhentet med henblik på a-kassembledlemskab, mens 6,6 procent af vurderingerne var til brug for overenskomstmæssig indplacering. CIRIUS' vurdering af uddannelsesniveaue er bindende ved a-kassers afgørelser om optagelse, og ved lønindplacering af akademikere i staten.

Foruden personer med udenlandske uddannelseskvalifikationer kan også arbejdsgivere indhente en vurdering til brug for deres afgørelser om ansættelse, men det sker fortsat forholdsvis sjældent. Kun i 5,3 pct. af de vurderinger, der blev afsluttet i 2005, var ansøgningen indsendt af en arbejdsgiver, og det var i langt de fleste tilfælde en offentlig arbejdsgiver.

### **Sager vedrørende adgang til videre uddannelse**

Den nævnte nedgang i mængden af vurderingsansøgninger til CIRIUS vedrører især sager, hvor formålet ifølge ansøgningen er videre uddannelse: fra 427 (33,8 pct. af vurderingerne) i 2004 til 212 (22,3 pct.) i 2005. Kun i 1,8 pct. af vurderingerne i 2005 var formålet optagelse på en bestemt uddannelse.

Dette er imidlertid ikke udtryk for, at færre end tidligere får anerkendt en udenlandsk adgangsgivende eksamen. Behandlingen af udenlandske uddannelseskvalifikationer med henblik på optagelse blev i 2005 ændret, sådan at de uddannelsessøgende kun behøver at kontakte uddannelsesinstitutionen, som indhenter



vurderinger og vejledende informationer fra CIRIUS. Afsnittet Udvikling af procedurer og standarder nedenfor fortæller mere om denne ændring.

### **Sager vedrørende merit – Kvalifikationsnævnet**

Personer med udenlandske uddannelseskvalifikationer kan ikke gøre en vurdering fra CIRIUS gældende, når de ansøger om merit, dvs. om at få godskrevet disse kvalifikationer, så de erstatter dele af en dansk uddannelse. Uddannelsesinstitutionerne har den fulde kompetence til at træffe afgørelser om meritgivning, uanset hvor den forudgående uddannelse er gennemført. De uddannelsessøgende har imidlertid mulighed for at klage over meritafgørelser vedrørende udenlandske uddannelseskvalifikationer. Sådanne klager behandles af Kvalifikationsnævnet, som i den enkelte klagesag består af nævnets formand og to sagkyndige inden for det uddannelsesområde, uddannelseskvalifikationerne vedrører. CIRIUS sekretariatsbetjener Kvalifikationsnævnet.

I 2005 blev der indbragt 6 klagesager for Kvalifikationsnævnet. I 1 sag fik klager medhold, i 2 sager fik klager delvist medhold, og i 3 sager fik klager ikke medhold.

Antallet af indbragte klager er faldet i forhold til 2004, hvor der blev indbragt 11 sager for Kvalifikationsnævnet. Der er formentlig flere årsager til det lave sagstal:

Uddannelsesinstitutionerne træffer i de fleste sager kvalificerede afgørelser om merit for udenlandske uddannelseskvalifikationer. Det er desuden Kvalifikationsnævnets indtryk, at nævnets eksistens har medvirket til at fastholde uddannelsesinstitutionernes opmærksomhed på behovet for at give kvalificerede og velbegrundede vurderinger. Ud over de 6 sager, som Kvalifikationsnævnet har behandlet, besvarer nævnet jævnligt skriftlige og mundtlige henvendelser vedrørende danske institutioners afgørelser om merit for udenlandske uddannelseskvalifikationer.

Nævnet har ikke kendskab til, i hvilket omfang de enkelte uddannelsesinstitutioner giver klagevejledning, men nævnet vil løbende vurdere, om der er grund til på ny at udsende informationsmateriale til uddannelsesinstitutionerne eller på anden måde gøre institutionerne og de uddannelsessøgende opmærksomme på klagemuligheden. Nævnet har senest udsendt informationsmateriale til uddannelsesinstitutionerne i juni 2004.

#### *Fordeling af sager på uddannelsesområder*

De 6 sager, der er indbragt for nævnet i 2005, vedrører alle universitetsuddannelser, nærmere bestemt fagene psykologi (3 sager), jura (1 sag), russisk (1 sag) og klassisk arkæologi (1 sag). Psykologiuuddannelsen er dermed, ligesom i de to fore-

gående år, overrepræsenteret. Kvalifikationsnævnet vurderer, at dette blandt andet skyldes, at det involverede studienævn kun giver merit for fag i en dansk bacheloruddannelse, hvis fagene i den udenlandske uddannelse præcist ækvivalerer danske fag.

Kvalifikationsnævnet har oplyst det involverede studienævn om, at nævnet i sine afgørelser lægger vægt på en samlet vurdering af uddannelseselementer frem for på en absolut nominel vurdering, hvor kun udenlandske fag, der præcist ækvivalerer danske fag indholdsmæssigt kan meritoverføres. Nævnets praksis følger dermed principperne i Lissabon-konventionens artikel VI, 1, hvori deltagerstaterne forpligter sig til at anerkende en videregående uddannelseskvalifikation, der er tildelt i en anden deltagerstat, medmindre der kan påvises væsentlige forskelle mellem den udenlandske og den nationale kvalifikation.

## **Generelt om CIRIUS' vurderinger**

### **Uddannelsesindehavere og ansøgere**

Den klareste tendens med hensyn til uddannelsesindehavernes oprindelse er, at en faldende andel er statsborgere i asiatiske lande (17,4 procent i 2005 mod 20,1 procent i 2004), herunder især Irak og Iran.

Danske statsborgere udgjorde i 2005 17,3 procent af dem, hvis uddannelser blev vurderet i CIRIUS. 24,5 procent var statsborgere i andre EU/EØS-lande. 57,9 procent var statsborgere i tredjelande, heraf 21,1 procent i Europa uden for EU.

På det generelle anerkendelsesområde er det fortsat oftest den enkelte indehaver af udenlandske uddannelseskvalifikationer, der anmoder CIRIUS om en vurdering. Det gjaldt i 2005 for 86 procent af vurderingerne. Ud over uddannelsesindehavere selv er det oftest kommuner og offentlige arbejdsgivere, der indhenter vurderinger (hhv. 5,6 % og 5,1 %).

### **Uddannelsernes oprindelse**

I tabel 2 nedenfor ses en oversigt over, hvor de uddannelseskvalifikationer, CIRIUS har vurderet i 2005, er erhvervet.

Med hensyn til geografisk oprindelse kommer en faldende andel af uddannelserne fra lande i Asien, heriblandt Irak og Iran: 18 procent i 2005 mod 23,2 procent i 2004. Samtidig voksede andelen af uddannelser fra europæiske lande til 63,9 procent af sagerne. Det skyldtes en øget andel fra de gamle EU-lande, hvorimod de ti nye EU-landes andel lå uændret på knap 8 procent af vurderingerne.

**Tabel 2: Vurderinger efter den seneste uddannelseskvalifikations oprindelsesregion**

| <b>Region</b>         | <b>2001<br/>Pct.</b> | <b>2002<br/>Pct.</b> | <b>2003<br/>Pct.</b> | <b>2004<br/>Pct.</b> | <b>2005<br/>Pct.</b> | <b>2005<br/>Antal</b> |
|-----------------------|----------------------|----------------------|----------------------|----------------------|----------------------|-----------------------|
| EU/EØS                | 29,3%                | 24,6%                | 26,5%                | 34,0%                | 38,1%                | 362                   |
| Europa i øvrigt       | 29,5%                | 37,3%                | 34,5%                | 26,7%                | 25,7%                | 244                   |
| Asien                 | 27,3%                | 25,4%                | 23,6%                | 23,2%                | 18,0%                | 171                   |
| Afrika                | 5,3%                 | 6,2%                 | 6,7%                 | 6,5%                 | 8,0%                 | 76                    |
| Nordamerika           | 3,8%                 | 3,0%                 | 4,0%                 | 4,2%                 | 5,0%                 | 47                    |
| Syd- og Mellemamerika | 3,0%                 | 2,2%                 | 3,6%                 | 3,6%                 | 3,6%                 | 34                    |
| Oceanien              | 1,4%                 | 1,0%                 | 1,1%                 | 1,6%                 | 1,1%                 | 10                    |
| Færøerne og Grønland  | 0,4%                 | 0,2%                 | 0,1%                 | 0,2%                 | 0,5%                 | 5                     |
| I alt                 | 100%                 | 100%                 | 100%                 | 100%                 | 100%                 | 949                   |

De fem hyppigst forekommende lande fremgår af følgende tabel.

**Tabel 3: Vurderinger efter den seneste uddannelseskvalifikations oprindelsesland (top 5)**

| <b>Seneste uddannelsesland</b> | <b>2004<br/>Pct.</b> | <b>2005<br/>Pct.</b> | <b>2005<br/>Antal</b> |
|--------------------------------|----------------------|----------------------|-----------------------|
| Storbritannien                 | 5,7%                 | 7,2%                 | 68                    |
| Sverige                        | 4,1%                 | 7,1%                 | 67                    |
| Rusland                        | 5,9%                 | 6,8%                 | 65                    |
| Tyskland                       | 4,9%                 | 5,1%                 | 48                    |
| Irak                           | 7,0%                 | 4,6%                 | 44                    |
| Andre                          | 72,4%                | 69,2%                | 657                   |
| I alt                          | 100%                 | 100%                 | 949                   |

De hyppigste lande var de samme som året før, men med en væsentlig ændring, idet der blev vurderet langt færre uddannelser fra Irak end tidligere. Vurderinger af svenske uddannelser var derimod stigende.

Samlet udgør lande fra det tidligere Sovjetunionen fortsat en væsentlig del af vurderingerne: 20 procent, en lidt større andel end i 2004 (18,1 pct.<sup>4</sup>).

Tallene for de vurderede uddannelsers oprindelse skal ses i lyset af, at der i de seneste år har været en kraftig nedgang i antallet af asylansøgere og antallet af opholdstilladelser i asylsager. Ser man på uddannelser fra Irak, Iran, det tidligere Jugoslavien, Somalia og Afghanistan, er der sket en halvering fra 2004 til 2005 (fra 234 til 114 sager, eller fra 18,5 procent til 12 procent af vurderingerne).

<sup>4</sup> I beretningen for 2004 var der et forkert tal for det tidligere Sovjetunionen.

## Uddannelsernes niveau

CIRIUS angiver i sine vurderinger, hvordan uddannelseskvalifikationerne kan placeres i forhold til niveauerne i den danske uddannelsesstruktur. På denne baggrund viser tabel 4 nedenfor, hvordan uddannelserne omtrentligt fordelte sig på tilnærmede generelle niveauer.<sup>5</sup>

**Tabel 4: Vurderinger efter nærmeste generelle uddannelsesniveau**

| Niveaubetegnelse                                                      | 2001<br>Pct. | 2002<br>Pct. | 2003<br>Pct. | 2004<br>Pct. | 2005<br>Pct. | 2005<br>Antal |
|-----------------------------------------------------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|---------------|
| Grundskoleniveau II – 7.-10. klasse/årgang                            | 0,1%         | 0,2%         | 0,5%         | 1,1%         | 0,4%         | 4             |
| Gymnasialt niveau I – 10. uddannelsesår                               | 0,8%         | 1,1%         | 2,3%         | 2,1%         | 2,2%         | 21            |
| Gymnasialt niveau II – 11.-12. uddannelsesår                          | 14,6%        | 21,3%        | 27,1%        | 34,1%        | 32,3%        | 307           |
| Korte videregående uddannelser – 13.-14. uddannelsesår                | 12,8%        | 10,9%        | 8,7%         | 8,6%         | 9,8%         | 93            |
| Mellemlange videregående uddannelser/bachelor – 15.-16. uddannelsesår | 48,7%        | 37,5%        | 37,0%        | 30,4%        | 29,2%        | 277           |
| Lange videregående uddannelser – 17.-18. uddannelsesår                | 18,9%        | 25,1%        | 20,3%        | 20,0%        | 22,8%        | 216           |
| Forskerniveau – 19.- uddannelsesår                                    | 4,2%         | 3,9%         | 4,2%         | 3,6%         | 3,3%         | 31            |
| I alt                                                                 | 100%         | 100%         | 100%         | 100%         | 100%         | 949           |

Inden for kategorien "Gymnasialt niveau II – 11.-12. uddannelsesår" er der især blevet færre sager om kvalifikationer svarende til almengymnasiale og erhvervs-gymnasiale uddannelser. Det skal ses i sammenhæng med, at de fleste vurderinger af adgangsgivende eksaminer er afløst af telefonisk betjening og netinformation i et samarbejde mellem CIRIUS og uddannelsesinstitutionerne. Erhvervsfaglige og andre typer ungdomsuddannelse har derimod fået en større vægt inden for gruppen af vurderinger svarende omtrentligt til 11.-12. uddannelsesår.

På de videregående niveauer er det fortsat uddannelser svarende omtrentligt til mellemlange videregående uddannelser og bacheloruddannelser, der vurderes flest af (29,2 pct.).

Der er vurderet en lidt større andel end tidligere i kategorien "Lange videregående uddannelser – 17.-18. uddannelsesår" (22,8 pct.). Herunder angiver 8,3 procent af vurderingerne niveauet kandidatuddannelse, mens 12,6 procent af vurderingerne angiver et niveau svarende til fire års universitetsstudier.

<sup>5</sup> På grund af uddannelsessystemernes forskellighed er det i nogle tilfælde nødvendigt at placere den udenlandske uddannelseskvalifikation mellem to danske niveauer eller som svarende til en del af en dansk uddannelse.

## Uddannelsernes faglige retning

Følgende tabel viser, hvordan vurderingerne fordeler sig efter uddannelsernes faglige retning.

**Tabel 5: Vurderinger efter faglig hovedgruppe**

| Niveaubetegnelse                                 | 2001<br>Pct. | 2002<br>Pct. | 2003<br>Pct. | 2004<br>Pct. | 2005<br>Pct. | 2005<br>Antal |
|--------------------------------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|---------------|
| Samfunds-, kontor- og handelsuddannelser         | 27,2%        | 23,4%        | 25,1%        | 23,5%        | 27,1%        | 257           |
| Ikke erhvervsrettede uddannelser                 | 1,3%         | 3,3%         | 7,1%         | 15,8%        | 9,5%         | 90            |
| Humanistiske, religiøse og æstetiske uddannelser | 20,8%        | 17,8%        | 15,6%        | 14,2%        | 16,9%        | 160           |
| Industri- og håndværkstekniske uddannelser       | 23,0%        | 20,7%        | 16,5%        | 11,3%        | 13,4%        | 127           |
| Sundhedsuddannelser                              | 4,8%         | 8,7%         | 10,5%        | 10,6%        | 13,4%        | 127           |
| Naturvidenskabelige uddannelser                  | 12,9%        | 12,0%        | 11,5%        | 9,8%         | 8,3%         | 79            |
| Pædagogiske uddannelser                          | 4,1%         | 5,8%         | 6,8%         | 8,6%         | 5,7%         | 54            |
| Jordbrugs-, fiskeri- og levnedsmiddeluddannelser | 5,7%         | 8,2%         | 6,7%         | 6,2%         | 5,7%         | 54            |
| Transporttekniske uddannelser                    | 0,3%         | 0,0%         | 0,1%         | 0,1%         | 0,1%         | 1             |
| I alt                                            | 100%         | 100%         | 100%         | 100%         | 100%         | 949           |

Det største hovedområde blandt de vurderede uddannelser er fortsat samfunds-, kontor- og handelsuddannelser.

Sundhedsuddannelserne holder omtrent samme antal som året før, og dermed fortsætter deres andel af CIRIUS' vurderinger med at stige. Det drejer sig hovedsagelig om uddannelser, der nærmest svarer til social- og sundhedsassistentuddannelsen. De fleste andre sundhedserhverv er lovregulerede, hvilket betyder, at vurderinger med henblik på adgang til erhvervsudøvelse foretages efter ansøgning til den kompetente myndighed, i Sundhedsstyrelsen (som beskrevet i kapitel 4).

Faldet i andelen af "ikke erhvervsrettede uddannelser" skal ses i sammenhæng med den allerede nævnte ændrede procedure for adgangsgivende eksaminer, typisk almen gymnasiale uddannelser.

## Sagsbehandlingstid

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid<sup>6</sup> for en vurdering var i 2005 på 25 dage.

<sup>6</sup> Sagsbehandlingstiden for vurderingssager er den tid, der går fra modtagelsen af de nødvendige oplysninger fra ansøger til afgivelsen af en vurdering.

Dermed blev sagsbehandlingstiden nedbragt med omkring en femtedel i forhold til 2004, hvor den var 32 dage i gennemsnit.

Nedenstående oversigt viser, hvordan vurderingerne fordeler sig efter sagsbehandlingstid i antal måneder.

**Tabel 6: Vurderinger efter sagsbehandlingstid i måneder**

| Sagsbehandlingstid    | 2001<br>Pct. | 2002<br>Pct. | 2003<br>Pct. | 2004<br>Pct. | 2005<br>Pct. | 2005<br>Antal |
|-----------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|---------------|
| Mindre end 1 måned    | 60,7%        | 46,3%        | 29,6%        | 53,6%        | 66,3%        | 629           |
| Mellem 1 og 2 måneder | 27,1%        | 34,6%        | 46,1%        | 33,3%        | 27,4%        | 260           |
| Mellem 2 og 3 måneder | 8,0%         | 16,6%        | 22,9%        | 12,5%        | 5,1%         | 48            |
| Mellem 3 og 4 måneder | 3,2%         | 2,3%         | 0,9%         | 0,3%         | 1,2%         | 11            |
| Mellem 4 og 5 måneder | 1,0%         | 0,1%         | 0,3%         | 0,1%         | 0,1%         | 1             |
| Mellem 5 og 6 måneder | 0,1%         | 0,0%         | 0,1%         | 0,1%         | 0,0%         | 0             |
| Over 6 måneder        | 0,0%         | 0,1%         | 0,1%         | 0,1%         | 0,0%         | 0             |
| I alt                 | 100%         | 100%         | 100%         | 100%         | 100%         | 949           |

I 2005 blev 94 procent af vurderingerne gennemført på mindre end to måneder, og 66 procent på mindre end en måned.

## Udvikling af procedurer og standarder

Vurderinger bør ske på en ensartet og gennemsigtig måde, hvad enten de foretages af CIRIUS eller af andre, f.eks. uddannelsesinstitutioner. Derfor har CIRIUS til opgave at udvikle og formidle vejledende standarder for vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer.

### Gymnasiale/adgangsgivende eksaminer

CIRIUS udarbejder standarder og lægger retningslinjer for vurdering af udenlandske uddannelser i forbindelse med adgang til videregående uddannelse. I 2005 har CIRIUS intensiveret denne indsats. Samtidig er proceduren for anerkendelse med henblik på optagelse ændret, sådan at uddannelsesinstitutionerne som regel selv betjener ansøgerne, men med bistand fra CIRIUS i form af et netbaseret opslagsværk (eksamenshåndbog) og en telefonisk svartjeneste (hotline). Den ændrede procedure og servicen over for uddannelsesinstitutionerne beskrives i det følgende.

#### *Betjening via uddannelsesinstitutionerne*

Før 2005 var det oftest den enkelte uddannelsessøgende, der bad det daværende CVUU om en vurdering. I 2005 blev denne ordning ændret, således at det er

studieadministrationen og ikke den studerende, der kontakter CIRIUS ved tvivls-spørgsmål om den adgangsgivende eksamen. Ændringen blev formidlet i et brev til studieadministrationerne i januar 2005 efter at være blevet drøftet mellem CIRIUS og repræsentanter for videregående uddannelsesinstitutioner i den såkaldte Erfa-gruppe om adgangsgivende eksaminer.

Uddannelsessøgende, der har spørgsmål om deres muligheder for optagelse, skal med den nye arbejdsdeling kun kontakte én instans, nemlig den uddannelsesinstitution, som de søger ind på. Uddannelsesinstitutionen tager ud fra de gældende regler og vurderingsstandarder stilling til, om adgangsbetingelserne er opfyldt, og kontakter selv CIRIUS, hvis der er brug for en vurdering af den udenlandske eksamen.

Samtidig har CIRIUS udvidet sin service over for uddannelsesinstitutionerne til at omfatte:

- En eksamenshåndbog på [www.ciriusonline.dk](http://www.ciriusonline.dk)
- En hotline for institutionerne til CIRIUS
- Et årligt seminar for studieadministratorer samt arbejdsworkshop.

### *Eksamenshåndbog*

Eksamenshåndbogen<sup>7</sup> er et netbaseret opslagsværk, som indeholder generel vejledning og specifik information om de enkelte lande og eksaminer.

Eksamenshåndbogen blev i 2005 udvidet til at omfatte 110 lande og lignende opslag. Den beskriver pr. januar 2006 adgangsgivende eksaminer fra foreløbig 90 lande, 16 regioner/provinser samt 4 internationale studentereksaminer. Landene er udvalgt, fordi det er dem, der kommer flest ansøgere fra.

For hvert land svarer eksamenshåndbogen på, hvilke eksaminer der giver adgang, hvordan man sammenligner gymnasiale fagniveauer og omregner karakterer. Desuden forklares uddannelsessystemet og vigtige ord. Håndbogen er mest detaljeret, når det gælder eksaminer fra EU-landene og fra EFTA-landene (Norge, Island, Schweiz og Liechtenstein) samt fire internationale studentereksaminer.

CIRIUS har siden slutningen af 2005 arbejdet med at indsamle informationer fra de enkelte EU-lande til at understøtte vurderingen af muligheder for bonuspoint for ansøgere ved optaget i 2006. Bonuspoint vil sige, at en ansøger, der har taget ekstra fag på højeste niveau, får ganget sin optagelseskvotient med 1,03.

---

<sup>7</sup> Håndbogen findes på adressen <http://www.ciriusonline.dk/eksamenshaandbog>.

CIRIUS gennemførte i december 2005 en spørgeskemaundersøgelse for at måle tilfredsheden blandt brugerne af eksamenshåndbogen. Målet var, at 85 procent af respondenterne skulle udtrykke tilfredshed med håndbogen, og det blev indfriet. Således svarede 90 procent ja til, at de generelt finder et svar, når de søger informationer i Eksamenshåndbogen. 92 procent udtrykte en generel tilfredshed med Eksamenshåndbogen på 7 eller derover på en skala fra 1 til 10.

#### *Hotline*

CIRIUS etablerede i 2005 en mail- og telefonhotline for uddannelsesinstitutionerne i forbindelse med vurdering af udenlandske eksamensbeviser med henblik på optagelse. Uddannelsesinstitutionerne bad derigennem CIRIUS om bistand til vurdering af i alt 402 udenlandske uddannelsesbeviser. 90 procent af henvendelserne blev behandlet inden for én dag.

100 procent af respondenterne i den ovennævnte brugerundersøgelse, som brugte denne service, udtrykte tilfredshed med den.

Desuden har CIRIUS i 2005 registreret 589 telefoniske henvendelser om adgangsgivende eksaminer, heraf 295 fra uddannelsesinstitutionerne og 235 fra privatpersoner.

#### *Seminar*

CIRIUS afholdt i marts 2005 et seminar for studieadministratorer med særligt fokus på en række landegrupper, deriblandt Kina, Rusland og nordiske lande. CIRIUS afholdt i april 2005 en arbejdsworkshop, hvor institutionerne kunne medbringe konkrete uddannelsesbeviser og få hjælp til sagsbehandlingen af disse. Begge initiativer blev positivt modtaget.

Den samlede opgave løses så vidt muligt i samarbejde med uddannelsesinstitutionerne, bl.a. via samarbejde med den Erfa-gruppe, som CIRIUS har etableret med repræsentanter for en række institutioner.

#### **Information om vurderingsstandarder**

Ud over Eksamenshåndbogen udviklede CIRIUS i 2005 en landehåndbog, som angiver, hvordan CIRIUS vurderer disse landes uddannelsesniveauer i forhold til det danske uddannelsessystem. Landehåndbogen, som i første omgang indeholder vurderingsstandarder for 18 lande, er tænkt som en hjælp for både arbejdsgivere, uddannelsesinstitutioner og private, der ønsker svar på, hvordan uddannelser fra udlandet bliver vurderet i Danmark.



### **Europæiske netværk**

Det internationale samarbejde er af afgørende betydning for vidensopbygning, udvikling og kvalitetssikring i arbejdet med vurdering og gensidig anerkendelse af uddannelseskvalifikationer m.v. CIRIUS indgår i en række netværk på området, blandt andre ENIC/NARIC-netværkene på det videregående uddannelsesområde ([www.enic-naric.net](http://www.enic-naric.net)). NARIC (National Academic Recognition Information Centres) er oprettet i EU-regi, mens ENIC (European Network of Information Centres on academic recognition and mobility) er oprettet i regi af Europarådet og UNESCO's Europaregion, der også omfatter USA, Canada, Australien og New Zealand.

ENIC og NARIC nedsatte i november 2005 en fælles arbejdsgruppe, som skal forsøge at uddybe begrebet "væsentlige forskelle". Det er et grundlæggende kriterium i såvel Lissabon-konventionen som EU's bestemmelser om de lovregulerede erhverv, at en udenlandsk kvalifikation skal anerkendes på linje med en kvalifikation i værtslandet, medmindre der er "væsentlige forskelle" mellem de to kvalifikationer.

### **Nordisk netværk**

På nordisk plan indgår Danmark i et tættere samarbejde, som sigter mod at fremme udviklingen af god anerkendelsespraksis på tværs af landegrænserne i Norden og som foregangsregion videreudvikle intentionerne i Lissabon-konventionen. Det sker navnlig gennem det nordiske netværk Nordic Recognition Information Centres (NORRIC), som blev etableret i 2003 af de nordiske ENIC/NARIC-kontorer.

Samtidig igangsatte kontorerne projektet "Grænsehindre inden for videregående uddannelser i Norden" med støtte fra Nordisk Ministerråd. Projektets første fase resulterede i 2004 i rapporter om anerkendelse af nordiske lærerkvalifikationer og om anerkendelse af generel videregående uddannelse.

I 2005 gennemførtes projektets anden fase med delprojekter om generel anerkendelsespraksis/metode, anerkendelse af bachelor- og kandidatgrader, samarbejde om anerkendelsesinformation og videreførelse af et 3-årigt projekt for evaluering af de nordiske anerkendelseskontorers arbejde. Delprojekterne bliver afleveret til Nordisk Ministerråd i efteråret 2006 i forbindelse med den samlede aflevering af "Grænsehindrings-projektet". Som en del af projektet vedrørende anerkendelsesinformation lancerede de nordiske kontorer i efteråret 2005 en nordisk web-portal om anerkendelse: [www.norric.org](http://www.norric.org).

### **Studierejser**

CIRIUS deltog i to nordiske studierejser til henholdsvis Indien og Pakistan samt Marokko i 2005. Formålet med rejserne var at indsamle ny og opdateret viden om uddannelsessystemerne i de pågældende lande og etablere kontakter til centrale myndigheder og institutioner. Endvidere understøtter de fælles studierejser det nordiske samarbejde om vurdering og anerkendelse af uddannelses kvalifikationer og kompetencer fra alle lande og den løbende kvalitetsudvikling af kontornes anerkendelsesarbejde.

Som opfølgning på de to studierejser udarbejder de nordiske kontorer fælles rapporter om uddannelsessystemerne i de tre lande. Rapporterne bliver offentliggjort i 2006.

### **Den første Reykjavik-beretning**

De nordiske ENIC-NARIC-kontorer aflagde i december 2005 for første gang beretning til Nordisk Ministerråd om gennemførelsen og anvendelsen af den nordiske deklaration om anerkendelse af beviser vedrørende videregående uddannelser, den såkaldte Reykjavik-deklaration. Deklarationen, som de nordiske undervisningsministre vedtog den 9. juni 2004 i Reykjavik, erstatter aftalen om nordisk tentamensgyldighed (Sigtuna-aftalen) fra 1975 og bygger videre på Lissabonkonventionen fra 1997, som alle de nordiske lande har ratificeret.

Målsætningerne er bl.a., at de nordiske landes videregående uddannelser opnår fuldstændig gensidig anerkendelse, og at der skabes større nordisk enighed om vurdering og anerkendelse af uddannelses kvalifikationer og kompetencer fra alle lande.

## 4. Anerkendelse med henblik på lovregulerede erhverv

Lovregulerede erhverv er kendetegnet ved, at der i lovgivningen er fastsat krav om, at man skal besidde bestemte erhvervsmæssige kvalifikationer for at få adgang til at udøve erhvervene. Den kompetente myndighed (dvs. den myndighed, der administrerer det enkelte erhverv) afgør, om en ansøger opfylder betingelserne for at udøve erhvervet, herunder kravene til ansøgerens samlede erhvervsmæssige kvalifikationer.

CIRIUS oplyser på sin hjemmeside om de enkelte lovregulerede erhverv, deres kompetente myndigheder og procedurerne for anerkendelse.<sup>8</sup>

### De kompetente myndigheders praksis for anerkendelse

Tabellen nedenfor viser udviklingen i antallet af afgørelser fordelt på de kompetente myndigheder.

**Tabel 7: Udviklingen i antal afgørelser efter myndighed**

| Myndighed                                             | 2003-04 | 2003-04 | 2004-05 | 2004-05 | Ændring<br>seneste år |       |
|-------------------------------------------------------|---------|---------|---------|---------|-----------------------|-------|
|                                                       | Antal   | Pct.    | Antal   | Pct.    |                       |       |
| Sundhedsstyrelsen                                     | 499     | 43%     | 693     | 53%     | 194                   | 39%   |
| Undervisningsministeriet, CVUU/<br>CIRIUS             | 102     | 9%      | 111     | 8%      | 9                     | 9%    |
| Arbejdstilsynet                                       | 62      | 5%      | 42      | 3%      | -20                   | -32%  |
| Fødevarestyrelsen                                     | 17      | 1%      | 17      | 1%      | 0                     | 0%    |
| Lægemiddelstyrelsen                                   | 16      | 1%      | 7       | 1%      | -9                    | -56%  |
| Psykolognævnet                                        | 13      | 1%      | 9       | 1%      | -4                    | -31%  |
| Søfartsstyrelsen                                      | 424     | 37%     | 427     | 32%     | 3                     | 1%    |
| Erhvervs- og Selskabsstyrelsen                        | 1       | 0%      | 4       | 0%      | 3                     | 300%  |
| Justitsministeriet, Rigspolitiets<br>Færdselsafdeling | 0       | 0%      | 2       | 0%      | 2                     | –     |
| Justitsministeriet, Civil- og<br>Politiafdelingen     | 0       | 0%      | 1       | 0%      | 1                     | –     |
| Justitsministeriet                                    | 4       | 0%      | 0       | 0%      | -4                    | -100% |
| Biblioteksstyrelsen                                   | 0       | 0%      | 4       | 0%      | 4                     | –     |
| Sikkerhedsstyrelsen                                   | 11      | 1%      | 2       | 0%      | -9                    | -82%  |

<sup>8</sup> Adressen er <http://www.ciriusonline.dk/anerkendelse> – se "Autorisation til lovregulerede erhverv".

|                   |              |    |              |    |            |            |
|-------------------|--------------|----|--------------|----|------------|------------|
| Kirkeministeriet  | 1            | 0% | 1            | 0% | 0          | 0%         |
| Energistyrelsen   | 9            | 1% | 0            | 0% | -9         | -100%      |
| Færdselsstyrelsen | 1            | 0% | 0            | 0% | -1         | -100%      |
| <b>I alt</b>      | <b>1.160</b> |    | <b>1.320</b> |    | <b>160</b> | <b>14%</b> |

Tallene bygger på de kompetente myndigheders oplysninger, som indsamles af CIRIUS. Fra og med den seneste indberetningsperiode, september 2004-august 2005, har de kompetente myndigheder skullet underrette CIRIUS løbende om deres afgørelser. Det er i praksis sket ved, at de kompetente myndigheder har indsendt kopi af deres afgørelser til CIRIUS. Dog bygger tallene for Søfartsstyrelsen på en samlet statistisk indberetning.

De kompetente myndigheder udstedte i perioden september 2004 til august 2005 1.320 afgørelser, hvilket er ca. 14 procent flere end i perioden før (1.160 afgørelser). Stigningen er stort set udelukkende sket på Sundhedsstyrelsens område.

I tabel 8 nedenfor gives en samlet oversigt over fordelingen af afgørelser efter afgørelsernes art og for hver af de kompetente myndigheder.

**Tabel 8: Afgørelser september 2004-august 2005 efter myndighed og afgørelsens art**

| Myndighed                                             | Positive   | Betingede/<br>midlertidige | Negative  | Antal<br>i alt |
|-------------------------------------------------------|------------|----------------------------|-----------|----------------|
| Sundhedsstyrelsen                                     | 65%        | 29%                        | 7%        | 693            |
| Søfartsstyrelsen                                      | 99%        | 1%                         | 0%        | 427            |
| Undervisningsministeriet, CVUU<br>/CIRIUS             | 16%        | 62%                        | 22%       | 111            |
| Arbejdstilsynet                                       | 93%        | 2%                         | 5%        | 42             |
| Fødevarestyrelsen                                     | 0%         | 71%                        | 29%       | 17             |
| Psykolognævnet                                        | 78%        | 11%                        | 11%       | 9              |
| Lægemiddelstyrelsen                                   | 0%         | 100%                       | 0%        | 7              |
| Biblioteksstyrelsen                                   | 25%        | 75%                        | 0%        | 4              |
| Erhvervs- og Selskabsstyrelsen                        | 0%         | 25%                        | 75%       | 4              |
| Justitsministeriet, Rigspolitiets<br>Færdselsafdeling | 0%         | 100%                       | 0%        | 2              |
| Sikkerhedsstyrelsen                                   | 100%       | 0%                         | 0%        | 2              |
| Justitsministeriet, Civil- og<br>Politiafdelingen     | 0%         | 100%                       | 0%        | 1              |
| Kirkeministeriet                                      | 0%         | 100%                       | 0%        | 1              |
| <b>I alt</b>                                          | <b>71%</b> | <b>23%</b>                 | <b>6%</b> | <b>1.320</b>   |

Positive afgørelser betyder, ansøgeren får umiddelbar og tidsubegrænset adgang til udøvelse af et lovreguleret erhverv. Midlertidige afgørelser indebærer, at der gives adgang til erhvervsudøvelse for en begrænset periode, mens betingede afgørelser indebærer, at ansøgeren skal dokumentere erhvervserfaring, gennemføre en prøvetid eller bestå en egnethedsprøve, før der kan gives adgang til erhvervsudøvelse.

De afgørelser, der blev meddelt i perioden september 2004 til august 2005, var i de fleste tilfælde positive: 71 procent, omtrent det samme som i perioden før (72 procent). Positive og midlertidige/betingede afgørelser udgjorde tilsammen 94 procent (93 pct. i perioden før).

Når der bortses fra Søfartsstyrelsens sager, som er særligt omtalt nedenfor, vedrører langt den største del af ansøgningerne adgang til udøvelse af sundhedsfaglige erhverv og er omfattet af to ordninger, der sigter mod automatisk anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer:

- EU's såkaldte sektordirektiver, som her i landet gælder erhvervene læge, tandlæge, sygeplejerske, jordemoder, farmaceut og dyrlæge
- nordiske overenskomster, der sikrer automatisk adgang til udøvelse af syv sundhedsfaglige erhverv samt erhvervene psykolog, folkeskolelærer og gymnasielærer.

Sundhedsstyrelsen har i løbet af indberetningsperioden revideret sin vejledning om autorisation af udenlandske læger. Den væsentligste ændring er indførelse af midlertidig autorisation af 24 måneders varighed. Sundhedsstyrelsen udsteder relativt ofte midlertidige autorisationer. Disse er kun begrænsede i varighed og fører i de fleste tilfælde til en varig adgang til erhvervsudøvelse.

### **Ansøgere**

Når der ses bort fra Søfartsstyrelsens sager (se næste afsnit), var flertallet af ansøgerne (60 procent) statsborgere i EU-/EFTA-landene. De nye EU-landes statsborgere udgjorde 24 pct. af ansøgerne og kom især fra Polen (16 pct.).

De øvrige sager vedrørte hovedsagelig statsborgere i Europa uden for EU/EFTA (14 pct.), Asien (12 pct.) og Danmark (5 pct.).

### **Søfartsstyrelsens område**

For Søfartsstyrelsens erhverv gælder der nogle særlige forhold, først og fremmest at anerkendelsen kun i få tilfælde vedrører adgang til beskæftigelse i Danmark. Langt de fleste af styrelsens sager om anerkendelse af udenlandske kvalifikatio-

ner vedrører personer, der ikke er bosat i Danmark, og hvis eneste tilknytning er, at de skal beskæftiges på et skib under dansk flag i international fart.

I tabel 7 og 8 er der oplyst tal for de maritime officerserhverv, hvor der udstedes dansk anerkendelsesbevis eller sønæringsbevis til den enkelte officer. Med hensyn til de maritime officerer er det normalt et rederi, der ansøger om et dansk anerkendelsesbevis på vegne af en officer, som rederiet ønsker at beskæftige. Søfartsstyrelsen udsteder således kun anerkendelsesbeviser, hvis et rederi anmoder herom. Det er derfor sjældent, at styrelsen har direkte kontakt med den udenlandske ansøger. I en del tilfælde vil rederiet i øvrigt have fået anvist en officer fra et bemandingsfirma, som på vegne af rederiet fremskaffer de nødvendige certifikater fra officeren, som skal benyttes af Søfartsstyrelsen ved udstedelse af dansk anerkendelsesbevis.

Det er kun officerer fra EØS- og EU-lande, der kan få udstedt et anerkendelsesbevis uden at kunne dokumentere, at et dansk rederi ønsker at ansætte dem. I disse tilfælde vil der være direkte kontakt mellem den søfarende og Søfartsstyrelsen. Der udstedes meget få beviser på denne baggrund.

Ovenstående procedure betyder, at der stort set aldrig gives afslag på et anerkendelsesbevis. Søfartsstyrelsen modtager kun ansøgninger vedrørende de officerer, hvis papirer det enkelte rederi har kontrolleret eller fået kontrolleret med henblik på ansættelse.

### **Sagsbehandlingstid**

Der gælder EU-regler for sagsbehandlingstiden, når EU/EFTA-statsborgere ansøger om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer. Fra den dag ansøgeren har forelagt alle de krævede dokumenter, skal afgørelsen træffes inden for højst fire måneder. Når det gælder ansøgninger, der er omfattet af EU's såkaldte sektordirektiver, skal den kompetente myndighed dog træffe afgørelsen inden for tre måneder.

Sektordirektiverne omfatter syv erhvervsområder (bl.a. læge og sygeplejerske), hvor man har vedtaget fælles mindstekrav til EU-landenes uddannelser. På dette grundlag giver sektordirektiverne EU/EFTA-borgere, som er kvalificerede til at udøve et af de syv erhverv i deres egen medlemsstat, ret til automatisk anerkendelse, når de indgiver ansøgning i en anden medlemsstat.

Hvilke eksamensbeviser der anerkendes efter sektorordningen, fremgår af bilag til direktiverne. Det betyder, at der ikke skal foretages en individuel vurdering af de udenlandske kvalifikationer, og derfor udstedes autorisationsbeviserne generelt langt hurtigere end den nævnte tremåneders tidsfrist.

Sundhedsstyrelsen oplyser, at behandlingen af ansøgninger vedrørende adgang til sundhedserhverv med meget få undtagelser holder sig inden for tre måneder, og at størstedelen af ansøgningerne fra Norden og EU behandles inden for 1 måned.

### **Pligtmæssig vurdering**

CIRIUS afsluttede i 2005 24 såkaldte pligtmæssige vurderinger for de kompetente myndigheder, hvilket er flere end i 2004, hvor 16 af disse vurderinger blev afsluttet.

De afsluttede vurderinger vedrørte hovedsagelig adgang til erhvervet som dyrlæge (18 ud af 24 sager).

Når en kompetent myndighed får foretaget en pligtmæssig vurdering, er der tale om en indholdsmæssig vurdering, som CIRIUS normalt foretager på grundlag af en udtalelse fra en relevant uddannelsesinstitution. Denne ordning skal understøtte den del af de kompetente myndigheders arbejde, som handler om at vurdere udenlandske uddannelseskvalifikationer, og samtidig sikre, at disse vurderinger lever op til gældende standarder.

Det relativt beskedne antal pligtmæssige vurderinger i forbindelse med sager om adgang til lovregulerede erhverv afspejler, at de to kompetente myndigheder, som har absolut flest sager, Sundhedsstyrelsen og Søfartsstyrelsen, i 2003 opnåede en generel fritagelse fra pligten til at få ansøgere udenlandske uddannelseskvalifikationer vurderet i CIRIUS.

Når der bortses fra CIRIUS og de myndigheder, der har en generel fritagelse, afgjorde de kompetente myndigheder i perioden september 2004 til august 2005 i alt 82 ansøgninger. CIRIUS gennemførte 25 pligtmæssige vurderinger i perioden.

Når sager ikke forelægges CIRIUS, kan det bl.a. skyldes, at den kompetente myndighed på forhånd kan se, at ansøgerens udenlandske uddannelseskvalifikationer vil blive anerkendt fuldt ud. I sådanne konkrete sager er myndigheden efter loven fritaget for at høre CIRIUS. De overvejende positive afgørelser ifølge myndighedernes indberetning (jf. tabel 8 ovenfor) synes at forklare, at CIRIUS modtager så relativt få sager til pligtmæssig vurdering, og det er CIRIUS' indtryk, at ordningen generelt er velfungerende.

### **Udvikling af procedurer og standarder**

Undervisningsministeriet ved CIRIUS er den såkaldte koordinerende myndighed på det lovregulerede område. Det betyder, at CIRIUS koordinerer gennemførelsen

af såkaldte generelle EU-direktiver om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer.

Ikke alene EU- og EFTA-statsborgere, men også tredjelandsstatsborgere kan ansøge om adgang til udøvelse af lovregulerede erhverv via CIRIUS. CIRIUS sender ansøgningen videre til rette kompetente myndighed. Udvidelsen til tredjelandsstatsborgere er en følge af lov nr. 476 af 9. juni 2004 om adgang til udøvelse af visse erhverv i Danmark.

Samme lov har betydet, at de kompetente myndigheder skal sende kopi af alle afgørelser om adgang til udøvelse af lovregulerede erhverv til CIRIUS. Desuden betyder lovændringen, at de ansvarlige kompetente myndigheder skal underrette Undervisningsministeriet/CIRIUS om ansøgninger, som myndigheden har modtaget direkte fra tredjelandsstatsborgere. Dermed har CIRIUS fået en større indsigt i de kompetente myndigheders behandling af ansøgninger fra tredjelandsstatsborgere.

CIRIUS har som kontaktpunkt formidlet et stigende antal ansøgninger fra tredjelandsstatsborgere, men størstedelen af ansøgningerne, særlig ansøgninger vedrørende sundhedsfaglige erhverv, sendes fortsat direkte til de kompetente myndigheder.

I denne beretning er statistikken på det lovregulerede erhvervsområde for første gang udarbejdet på grundlag af den nye indberetningsform, hvor de kompetente myndigheder løbende oplyser CIRIUS om deres afgørelser. Generelt og for de fleste myndigheder stemmer de nye opgørelser godt overens med de tal, der tidligere er indberettet årligt af myndighederne. Der kan dog være behov for at udvikle indberetningsproceduren for at sikre et bedre grundlag for information om ansøgninger, sagsbehandlingstider m.v.

### **Europæisk overblik over de lovregulerede erhverv**

I 2005 lancerede Europa-kommissionen en ny, fælles EU-database over lovregulerede erhverv i EU. Databasen indeholder oplysninger om lovregulerede erhverv og om kontaktpunkter i medlemsstaterne samt statistik for anerkendelsessagerne i perioden 1999-2004. Statistikken bliver udarbejdet på grundlag af oplysninger fra medlemsstaterne.

Medlemsstaterne rapporterer hvert andet år, senest i oktober 2005, til Europa-kommissionen om deres afgørelser, og om hvordan det går med gennemførelsen af direktiverne. Undervisningsministeriet/CIRIUS har ansvar for opdatering og vedligeholdelse af oplysninger vedrørende danske lovregulerede erhverv.



### **Samlet EU-direktiv**

Den 6. juni 2005 vedtog EU et nyt direktiv, som samler EU-bestemmelserne om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer: Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/36/EF<sup>9</sup> om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer. Det erstatter 16 direktiver (12 sektorale direktiver<sup>10</sup>, 3 generelle direktiver samt direktiv 2001/19/EF).

Direktivet indeholder de samme grundlæggende betingelser og garantier som de hidtidige direktiver. Ud over den forenkling, der ligger i sammenskrivningen af de eksisterende, meget forskellige og komplicerede direktiver, medfører det nye direktiv følgende ændringer:

- Den nuværende komitéstruktur forenkles.
- Kravene lempes i forbindelse med udveksling af tjenesteydelser, dvs. når der på lovregulerede erhvervsområder udføres tjenesteydelser midlertidigt, på tværs af grænserne.
- Der gives mulighed for, at brancheorganisationer m.v. kan tage initiativ til en alternativ anerkendelsesform på grundlag af fælles platform. Det betyder, at ansøgerne kan undgå egnethedsprøve eller prøvetid ved at opfylde de krav, der er fastlagt i den fælles platform.

Formålet med direktivet er at bidrage til, at de nationale arbejdsmarkeder og det samlede europæiske arbejdsmarked åbnes yderligere og gøres mere dynamisk, og at den europæiske arbejdskraft gøres mere mobil, end den er i dag. De mere lempelige betingelser for udveksling af tjenesteydelser skal bidrage positivt til den økonomiske vækst i samfundet, samtidig med at hensyn til den offentlige sikkerhed og sundhed, hensyn til forbrugerne m.v. tilgodeses.

### **Lovarbejde**

Danske love og bekendtgørelser vil i 2006 blive revideret som følge af det nye direktiv. Direktivet skal implementeres i dansk ret senest i oktober 2007. Af hensyn til implementeringen vil der komme forslag til ændring af den gældende lov nr.

---

<sup>9</sup> Dokumentet kan findes på denne adresse:

<http://register.consilium.eu.int/pdf/dk/05/st03/st03627.da05.pdf>

<sup>10</sup> Sygeplejersker: 77/452/EØF og 77/453/EØF, Tandlæger: 78/686/EØF og 78/687/EØF, Dyrslæger: 78/1026/EØF og 78/1027/EØF, Jordemødre: 80/154/EØF og 80/155/EØF, Arkitekter: 85/384/EØF, Farmaceuter: 85/432/EØF og 85/433/EØF og Læger: 93/16/EØF

476 af 9. juni 2004. En ny bekendtgørelse vil erstatte de gældende bekendtgørelser nr. 178, 179 og 177 af 17. marts 2003.

Samtidig med implementeringen af det nye direktiv vil de ansvarlige ministerier og berørte kompetente myndigheder foretage eventuelle ændringer i den relevante lovgivning, der ligger under deres ressort. Desuden vil Undervisningsministeriet ændre vejledning nr. 56 af 18. marts 1994 vedr. erklæringer ifm. etablering m.v. i andre EU-lande og i de EFTA-lande, der har ratificeret EØS-aftalen.

Som nævnt i afsnittet om de kompetente myndigheders praksis for anerkendelse har der været visse problemer med at indsamle data om myndighedernes ansøgninger og afgørelser. Derfor vil Undervisningsministeriet/CIRIUS i forbindelse med lovarbejdet foretage ændringer vedrørende myndighedernes indberetning for at sikre bedre information om sagsbehandlingen på det lovregulerede område.